مسئولیت متن و شکل بدوش نویسندهٔ مضمون میباشد، عقیدهٔ نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاین نمی باشد

احسان الله ارینزی ۲۰۲۳/۰۳/۰۳

نړیوالې ټولنې

درویشتمه برخه

د ملګرو ملتونو عمومي ټولنه
صندوقونه او پروګرامونه

۵-- د ملګرو ملتونو د نفوسو صندوق(The United Nations Population Fund (UNPF
(عمومی ټولنه)
په کال ۱۹۶۵ کې په هغه نړیوال کنفرانس کې، چې د نفوسو په هکله جوړ شوی و، د ملګرو ملتونو عمومي ټولنې له اقتصادي او ټولنیزې شوریځخه وغوښتل، چې د ملګرو ملتونو د نورو ارګانونو په مرسته، د نفوسو د پراختیا او اقتصادي ودې مسایل وڅېړي. یو کال وروسته سرمنشي د نفوسو د چارو د تنظیم له پاره د ملګرو ملتونو د مرستې صندوقThe UN Fund for Population Activities یاUNFPA جوړ کړ. په کال ۱۹۶۹ کې سرمنشي د دې صندوق چارې د ملګرو ملتونو د پراختیایي پروګرام یا UNDP مشر ته وسپارلې او نوم یې د نفوسو د فعالیتونو له پاره د ملګرو ملتونو صندوق شو. د ۱۹۷۲ د دسمبر په ۱۸ د دې صندوق په حقوقي جوړښت کې بیا لږ بدلونونه راغلل او په ۱۹۸۷ کې عمومي ټولنې دا صندوق د ملګرو ملتونو د نفوسو صندوقUNPF ونوماوه او خپل فرعي ارګان یې وباله.[1]
UNPF د ماشوم زېږونې، د کورنۍ د جوړښت او د نفوسو د پروګرامونو له پاره، ستره نړیواله مالي زېرمه ده چې په لاندې څلورو سیمو کې دفترونه لري: عربي نړۍ او اروپا، آسیا او آرام سمندر، لاتینه امریکا او کارابین او افریقا.
اهداف: اقتصادي او ټولنیزې شورى په کال ۱۹۷۳ کې د نفوسو صندوق ته لاندې اهداف وټاکل چې یویشت کاله وروسته د نړۍ ۱۷۹هیوادونو نوی نظر پرې وکاوه او دې ټولنې ته یې د عملي کار پروګرام جوړ کړ جې غټ ټکی یې دا دی:
۱– تر کال ۲۰۱۵ پورې په ټوله نړۍ کې، روغتیایي خدماتو ته لاسرسی،
۲ – تر ۲۰۱۵ پورې په ټوله نړۍ کې، د لومړنیو زده کړو پراختیا او د کمیت او کیفیت له پلوه د جینکو او هلکانو په رده کړو کې د توپیرونو کمول،
۳ – تر کال ۲۰۱۵ پورې د حمل په موده کې د میندو د مړینې۷۵% کمول،
۴ – د نویو ماشومانو د مړینې کمول،
۵ – په کال ۱۹۹۹ کې دا خبره هم وشوه چې باید ۱۵ – ۲۴ کلنو ځوانانو په شمېر کې تر ۲۰۰۵ پورې۲۵% کمې راشي او د عمر د اوږدوالي له پاره هڅې ګړندې شي،
UNPF له ډېرو وروسته پاته هېوادونو سره مرسته کوي چې د سم او پرله پسې پرمختګ له پاره، خپلې هغه تګلارې منظمې کړي چې په نفوسو پورې اړه لري.
جوړښت:
۱ – مشرتابه شورى: دا دUNPF تر ټولو لوړ اجراییه ارګان دی چې د اقتصادي او ټولنیزې شورى تر نظر لاندې کار کوي، دا شورى د صندوق د مدیریت، د تګلارو د جوړولو، د مالي مقرراتو د ټاکلو، د کلنۍ بودجې د تصویب، د افرادو د انتخاب په بنسټ د کورنیو د جوړښت (تنظیم) او د بلاربتوب د وخت د روغتیایي خدماتو د برابرولو مسوولیتونه په غاړه لري او خپل کلنۍ راپور د ملګرو ملتونو اقتصادي او ټولنیزې شورى ته وړاندې کوي.
۲ – اجراییه مدیریت: د UNPF اجراییه مدیر د مشرتابه شورى په خوښه، د ملګرو ملتونو د سرمنشي له خوا ټاکل کېږي.[2]
فعالیتونه: په ډېرو پرمختیایي هېوادونو کې، د کورنیو د جوړښت د سمون هڅو او پروګرامونو ښه نتیجه ورکړې ده. پخوا به یوې میرمنې په منځنې توګه ۶ ماشومان زېږېدول؛ خو له نن څخه ۵ کاله مخکې د پرمختیایي

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولئ

هېوادونو ۶۰% مېرمنو د حمل ضد درمل کارول، په داسې حال کې چې د UNPF د جوړېدو په لومړنيو کلونو کې ۱۰ – ۱۵% مېرمنې په داسې درملو پوهېدې!
ويل کېږي چې هر کال نژدې پنځه سوه زره مينډې د زېږون په وخت کې مري. له همدې امله د ملګرو ملتونو د نفوسو صندوق په دې تګلارو سلا شوي دی:
۱ – د حمل د مخنيوي مشورتي خدمات او د دېرې سلامتيا له پاره هڅې،
۲ – د ټولو له پاره د زېږون څخه مخکېيا وروسته روغتيايي آسانتياوې،
۳ – د AIDS د خپراوي کلک مخنيوی،
۴-- UNPF زيار باسي چې په بېلابېلو ټولنو کې، د فقر په کمولو يا ورکاوي او اوږدمهاله پرمختيا کې غټه برخه ولري او که چېرته ښځې د زده کړو او روغتيا خاونداني وي، د دوی کورنۍ، ټولنې او هېوادونه به هم پرمختګ وکړي.
UNPF همداراز له پرمختيايي هېوادونو سره ګډ کار کوي چې د خپلو نفوسو احصائيې، په خپل وخت ټولې، تجزيه او تحليل کړي.
دا ټولنه د خپل عملي کار د پروګرام سره سم او د فقر او بېوزلتيا د کمولو له پاره د زريرې د اهدافو مطابق، ډېر ملاتړ ترلاسه کړ او بريالي په مخ روان دي .[3]
UNPF او افغانستان: افغانستان د دی ټولنيغړی هيواد دی. په کال ۱۹۷۹ کی د افغانستان لومړنی سرشمیرنه، د همدی ټولنی په مالی او تخنيکی مرسته ترسره شوه او د حامدکرزی د واکمنی له پيله تر اوسه، د افغانستان د احصايی او معلوماتو د دفتر يوه مرستندويه ټولنه شميرل کيږی.[4]

۶ -- د ملګرو ملتونو د انساني اسکان پروګرام The United Nations Human Settlements Program (UN-HABITAT)

(عمومی ټولنه)
HABITAT د انساني استوګنځيو د پرله پسې پراختيا له پاره، د تګلارو د جوړولو، ټولنيز پرمختګ، ظرفيت جوړوني، د پوهې د ايجاد او د دولتونو او مدني ټولنو د ګډ کار مسوليت په غاړه لري.
HABITAT چې په کال ۱۹۷۸ کې جوړ شوی، د ټولو له پاره د استوګنځيو او پرله پسې ښاري پراختيا په دوو برخو کې، د ملګرو ملتونو په کورنۍ کې د انساني استوګنځيو د پراختيا د فعاليتونو د همغږی ځای دی. دا پروګرام همداراز هڅه کوي چې له نړۍ سره مرسته وکړي چې د کال ۲۰۲۰ تر نيمايي پورې، د هغه سل مليونه بېوزله انسانانو د ژوندانه د ښه والي له پاره خپلې زمني پوره کړي چې په کوډلو کې اوسي او د څښلو پاکې اوبه نه لري چې د زريزې د پراختيا په پلان کې په پام کې نيول شوی وو.
HABITAT له دولتونو، سيمه ييزه چارواکو، غيردولتي ټولنو او خصوصي برخې سره په ګډه کار کوي چې خپلو اهدافو ته ورسي.
اهداف: HABITAT څلور اوږدمهاله هدفونه لري:

- له ښارونو سره مرسته چې نړيوالو ستندردونو ته ورسي،
- د اطلاعاتو تجزيه او تحليل،
- ښاري ماليات،
- د ښاري ستونزو حللاري.

HABITAT د پاسنيو اهدافو د حصول له پاره، د نړۍ د ولسمشرانو د پرېکړو له مخې په لاندې برخو کې لګيا دی:

- د هغه بېوزله کسانو او کورنيو د ژوندانه ښه کول چې په کوډلو کې اوسي،
- له طبيعي پېښويا فجايعوڅخه وروسته بيا جوړونه،
- د څښلو د اوبو موندل او د ښاري خيرنو اوبو ويستل،
- د استوګنځيو د جوړولو له پاره د مالي سرچينو لټون.[5]

دفترونه:
HABITAT د سيمه ييزه فني مرستو له پاره درې لوی دفترونه لري:

- د عربي هېوادونو او افريقا دفتر (ROAAS) چې مرکز يې په نايروبي کې دی،
- آسيا – اوقيانوسيه دفتر (ROAP) چې مرکز يې په فوکوکا (جاپان) کې دی،
- د مرکزي او لاتيني امريکا دفتر (ROLAC) چې په ريودوژنيرو (برازيل) کې دفتر لري.

HABITAT په بېلابېلو هېوادونو کې ۴۰ سيمه ييز دفترونه هم لري چې زده کړنيز، علمي او مرستندويه خدمات وړاندې کوی. HABITAT په نيويارک، بروکسل، ژنيو، ماسکو، بيجينګ، چنای (هند)، عمان (اردن) او بوداپست د اطلاع رسوني څانګې لري.
د ښاري مديريت پروګرام:UMP

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړيکه ټينګه کړئ maqalat@afghan-german.de
يادونه: دليکنې د ليکنيزې بڼې پازوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له رااليرلو مخکې په ځير و لولئ

د HABITAT د ښاري مديريت پروګرام په ۱۹۸۶ کې، د ملګرو ملتونو د پراختيايي پروګرام يا UNDP په څنګ کې ځکه جوړ شو، چې په پرمختيايي هېوادونو کې، د فقر د ورکاوي له پاره، اقتصادي او ټولنيز پرمختګ وهڅوي . UMP په تېرو ۳۴ کلونو کې دا کارونه کړي: د همکارو ښارواليو د شبکې جوړيدل، د ښاري مديريت او تګلارو په برخه کې د نويو تجاربو شريکول او د ښارواليو له پاره د بېلابېلو پروګرامونو جوړول. په دې موده کې د ښاري مديريت پروګرام د نړۍ د ۸۵ هېوادونو په ۱۴۰ ښارونو کې ۴۰ ښاري شبکې، د دې دفاترو له لارې جوړې کړې دي:

- د افريقا د ښاري مديريت د مراکزو شبکهANUMI ، ابيجان (د عاج ساحل)،
- د افريقا د شمال او د اروپا د ختيځ د ښاري چارو مرکزNENA ، رباط (مراکش)،
- د آسيا – پاسفيک د ښاري سرچينو مرکزURCAP ، بنکاک (تايلند)،
- د مرکزي او جنوبي امريکا د ښاري سرچينو مرکز، کوايتو (اکوادور).

UMPدری دفترونه نور هم لري چې يو د مالي سرچينو د موندلو کار کوي، بل هڅه کوي چې هغه ښاريانو ته چې تر اوسه د څښلو پاکې اوبه نه لري، اوبه ومومي او له ښارواليو سره مرسته وکړي چې څنګه خپلې خيرنې اوبه وباسي او دريېم د هغه کورنيو له پاره کار کوي چې تراوسه په ښارونو کې؛ خو په کوډلو او ځالګيو کې اوسي.[6]

---

[1]نړيوال سازمانونه، محمد نطيم سمون، ص ۱۴۷
[2] حقايق اساسی در باره سازمان ملل متحد، ص ۳۷
[3] حقايق اساسی در باره سازمان ملل متحد، ص ۴۰
[4] پوهاند محمد بشير دوديال، UNFPA، تاند ويبپانه

[5]yic.ir
[6]ensari.ir

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړيکه ټينګه کړئ maqalat@afghan-german.de
يادونه: دليکنې د ليکنيزې بڼې پازوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليږلو مخکې په ځير و لولئ